EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 26.7.2022
COM(2022) 355 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

yhteisön alueella olevia avoimia työpaikkoja koskevista neljännesvuosittaisista tilastoista annetun Euroopan parlamentin ja komission asetuksen (EY) N:o 453/2008 täytäntöönpanosta

1. JOHDANTO

1.1 Tausta

Avoimia työpaikkoja koskeviin tilastoihin kirjataan tiettynä ajankohtana avoimina olevien työpaikkojen määrä eli se osa työvoiman kysynnästä, jota työvoiman tarjonta ei täytä. Siten tilastot antavat tärkeää tietoa työvoiman tarjonnan ja kysynnän eroista, mukaan lukien työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmista, joita esiintyy silloin, kun työnhakijoiden taidot tai sijainti eivät vastaa mahdollisten työnantajien odotuksia.

Yhteisön alueella olevia avoimia työpaikkoja koskevista neljännesvuosittaisista tilastoista 23 päivänä huhtikuuta 2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 453/2008[1], jäljempänä ’avoimia työpaikkoja koskevista tilastoista annettu asetus’, muodostaa puitteet avoimia työpaikkoja koskevien neljännesvuosittaisten tilastojen tuottamiselle ja arvioinnille.

Avoimia työpaikkoja koskevista tilastoista annetun asetuksen 10 artiklassa edellytetään, että komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen asetuksen täytäntöönpanosta 24 päivään kesäkuuta 2010 mennessä ja sen jälkeen kolmen vuoden välein. Kertomuksessa arvioidaan jäsenvaltioiden toimittamien tilastojen sekä Euroopan tason aggregaattien laatua. Lisäksi siinä yksilöidään ja osoitetaan alueita, joita voitaisiin tulevaisuudessa parantaa.

Tämä on viides komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle[2]. Kertomus perustuu tietojen toimittamisesta neljännesvuosittain saatuihin kokemuksiin ja jäsenvaltioiden vuosittaisissa laaturaporteissaan toimittamiin asiakirjoihin. Tässä kertomuksessa keskitytään edellisen version jälkeen vastaanotettujen avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen laatuun. Kertomuksessa tarkastellaan komissiolle toimitettuja avoimia työpaikkoja koskevia tilastoja viitevuosineljänneksiltä vuoden 2019 ensimmäisestä neljänneksestä (2019Q1) vuoden 2021 viimeiseen neljännekseen (2021Q4).

1.2 Oikeudellinen kehys

Komissio on täydentänyt avoimia työpaikkoja koskevista tilastoista annetulla asetuksella luotuja puitteita kahdella täytäntöönpanoasetuksella:

– komission asetus (EY) N:o 1062/2008[3], jossa määritellään vuoden 2014 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen sovellettavat kausitasoitusta koskevat menettelyt sekä jäsenvaltioiden komissiolle vuosittain toimittamien laaturaporttien rakenne, sisältö ja toimituspäivät; ja

[1] EUVL L 145, 4.6.2008, s. 234.

[2] Ks. edellinen kertomus, COM(2019) 368, annettu 13. elokuuta 2019.

[3] Komission asetus (EY) N:o 1062/2008, annettu 28 päivänä lokakuuta 2008, yhteisön alueella olevia avoimia työpaikkoja koskevista neljännesvuosittaisista tilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 453/2008 täytäntöönpanosta kausitasoitusta koskevien menettelyjen ja laaturaporttien osalta (EUVL L 285, 29.10.2008, s. 3).

– komission asetus (EY) N:o 19/2009[4], jossa määritellään termi ’avoin työpaikka’, asetetaan tietojen toimittamisen määräajat ja täsmennetään ajanjaksot, joita ensimmäisten toimitettavien tietojen on koskettava. Tämän säädöksen liitteessä luetellaan toteutettavuustutkimuksia tekevät maat ja tutkimuksissa käsiteltävät aiheet.

Edellä mainitun lainsäädännön mukaisesti kaikkien jäsenvaltioiden on toimitettava kaikkia avoimia ja täytettyjä työpaikkoja maassaan koskevat aikasarjat vuoden 2010 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen. Jäsenvaltioiden on toimitettava tiedot 70 päivän kuluessa vuosineljänneksen päättymisestä (T+70). Lisäksi niiden jäsenvaltioiden, joiden työntekijöiden kokonaismäärä on enemmän kuin 3 prosenttia EU:n työntekijöiden kokonaismäärästä, on toimitettava pikaennakot 45 päivän kuluessa vuosineljänneksen päättymisestä (T+45).

Jäsenvaltioiden on toimitettava tiedot avoimien ja täytettyjen työpaikkojen määristä kaikissa yrityksissä ja kaikilta toimialoilta NACE Rev. 2 -luokituksen kunkin pääluokan mukaisesti[5]. Avoimia työpaikkoja koskevista tilastoista annetussa asetuksessa kuitenkin todetaan, että niissä jäsenvaltioissa, joiden on vaikea toimittaa tietoja pienyrityksistä (määritelty alle 10 työntekijän yrityksiksi) ja NACE Rev. 2:n pääluokista O–S[6] (luokkien pääasialliset toimet koskevat julkista hallintoa, terveyspalveluita ja koulutusta) olisi tehtävä toteutettavuustutkimuksia.

Vaikka osa jäsenvaltioista on voinut kattaa näiden toteutettavuustutkimusten avulla koko talouden, näin ei ole vielä tehty kolmessa jäsenvaltiossa (Tanska, Ranska ja Italia). Näitä maita koskevat tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia muun EU:n tietojen kanssa. Ranskassa ja Italiassa julkinen hallinto ja koulutus sekä terveys- ja sosiaalipalvelut (NACE Rev. 2:n pääluokat O, P ja Q) eivät kata julkisia elimiä. Lisäksi Ranskassa tutkimuksiin sisältyvät ainoastaan vähintään 10 työntekijää työllistävät yritykset, kun taas Tanskassa on katettu ainoastaan yritystalouden yritykset (NACE Rev. 2:n pääluokat B–N).

Edellisen kertomuksen jälkeen Italia ja Malta ovat alkaneet toimittaa avoimia työpaikkoja koskevia tietoja kaikenkokoisista yrityksistä, myös 1–9 työntekijää työllistävistä yrityksistä. Tämän johdosta Malta kattaa nyt kaikki avoimia työpaikkoja koskevat tilastot.

Kertomuksen loppuosa on jäsennelty seuraavasti: Kertomuksen toisessa osassa kuvataan, kuinka avoimia työpaikkoja koskevista tilastoista annetun asetuksen täytäntöönpano on edistynyt kuluneiden kolmen vuoden aikana, kolmannessa osassa analysoidaan covid-19-

---

4 Komission asetus (EY) N:o 19/2009, annettu 13 päivänä tammikuuta 2009, yhteisön alueella olevia avoimia työpaikkoja koskevista neljännesvuosittaisista tilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 453/2008 täytäntöönpanosta avoimen työpaikan määritelmän, tietojenkeruun viitepäivämäärien, tietojen toimittamista koskevien ohjeiden ja toteutettavuustutkimusten osalta (EUVL L 9, 14.1.2009, s. 3).

5 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1893/2006, annettu 20 päivänä joulukuuta 2006, tilastollisen toimialaluokituksen NACE Rev. 2 vahvistamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3037/90 ja tiettyjen eri tilastoaloja koskevien yhteisön asetusten muuttamisesta (EUVL L 393, 30.12.2006, s. 1).

6 Pääluokat koskevat julkista hallintoa ja maanpuolustusta sekä pakollista sosiaalivakuutusta (pääluokka O), koulutusta (pääluokka P), terveys- ja sosiaalipalveluita (pääluokka Q), taiteita, viihdettä ja virkistystä (pääluokka R) sekä muuta palvelutoimintaa, kuten järjestöjen toimintaa, tietokoneiden, henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjausta ja muita henkilökohtaisia palveluita (pääluokka S).

kriisin tärkeintä vaikutusta avoimia työpaikkoja koskeviin tilastoihin ja neljännessä osassa arvioidaan avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen laatua. Lopuksi viidennessä osassa esitetään päätelmiä ja ehdotetaan keinoja, joiden avulla käyttäjien odotuksiin voidaan tulevaisuudessa vastata entistä paremmin.

2. EDELLISEN KERTOMUKSEN JÄLKEINEN YLEINEN EDISTYMINEN

Vuonna 2019 annetun edellisen kertomuksen jälkeen ei ole tapahtunut lainsäädännöllisiä muutoksia.

Tuotantoprosessin osalta avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen tuotantoketjuun on tehty useita parannuksia, joita käsitellään tarkemmin seuraavissa kappaleissa.

2.1 Tietojenkeruun standardit

Kaikki jäsenvaltiot ovat toimittaneet avoimia työpaikkoja koskevat tilastot käyttämällä SDMX-standardin (Statistical Data and Metadata eXchange)[7] tietorakennetta ja kansainvälisesti hyväksyttyjä koodiluetteloja (jotka ovat saatavilla verkossa olevasta erityisestä rekisteristä)[8]. Samoja koodeja on käytetty Eurostatin avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen tietokannassa ja avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen siirtämisessä Euroopan keskuspankille.

Sen jälkeen, kun avoimia työpaikkoja koskevat tilastot toimitettiin viitevuosineljännekseltä 2021Q3 (pikaennakot ja lopulliset), jäsenvaltiot ovat alkaneet käyttää avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen tietojen SDMX-siirroissa käytetyn tietorakennemääritelmän versiota 2.3, johon sisältyy myös uusi NUTS-luokitus[9].

Tiedonsiirtojen SDMX-standardien avulla vältytään moniselitteisyyksiltä ja jäsenvaltioiden väärinymmärryksiltä ja yksinkertaistetaan tietojen validointia, mikä mahdollistaa sen automatisoinnin.

2.2 Tietojen validointi

Tiedot on validoitu järjestelmällisesti uudella välineellä, jolla tarkistetaan, täyttävätkö käytetyt koodit ja tietorakenteet sovitut tiedonsiirtoa koskevat SDMX-standardit. Tämä yksinkertaistaa tuotantoprosessia ja vähentää väärästä koodauksesta johtuvaa virheriskiä. Jos siirretty tiedosto ei ole voimassa olevien SDMX-standardien mukainen, se hylätään automaattisesti. Kaikki jäsenvaltiot saavat sähköpostitse ilmoituksen onnistumisesta tai epäonnistumisesta, ja ne voivat lukea tietoteknisen validointiraportin verkkopalvelussa.

Edellisen kertomuksen jälkeen Eurostat on mukauttanut tuotantoprosessia käsitelläkseen kaikentyyppisiä, kompakteja tai geneerisiä SDMX-formaatteja.

---

7 https://sdmx.org/ (saatavilla vain englanniksi).

8 https://webgate.ec.europa.eu/sdmxregistry/ (saatavilla vain englanniksi).

9 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1059/2003, annettu 26 päivänä toukokuuta 2003, yhteisestä tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistöstä (NUTS) (EUVL L 154, 21.6.2003, s. 1).

Lisäksi Eurostat tekee jokaisen neljännesvuosittaisen toimituksen osalta todennäköisyystarkastukset vertailemalla tietoja ajallisesti ja NACE Rev. 2 -luokituksen toimialoilla. Jos täytettyjen tai avointen työpaikkojen määrässä tapahtuu merkittäviä neljännesvuosittaisia muutoksia, Eurostat pyytää jäsenvaltioita vahvistamaan tiedot tai toimittamaan uudelleen korjatun tiedoston. Kun jossakin NACE:n pääluokassa havaitaan suuria tarkistuksia tai äkillisiä muutoksia, niitä seurataan järjestelmällisesti asianomaisten maiden kanssa.

2.3 Kausitasoitus

Komission asetuksen (EY) N:o 1062/2008 1 artiklan nojalla jäsenvaltioiden on toimitettava myös kausitasoitetut tiedot. Kausitasoitettujen tietojen toimittaminen avoimista ja täytetyistä työpaikoista on pakollista vähintään yksittäisten/aggregoitujen NACE Rev. 2:n pääluokkien B–E, F, G–I, J, K, L, M–N, O–Q ja R–S osalta. Eurostat käyttää kausitasoitetuista avoimista ja täytetyistä työpaikoista toimitettuja tietoja kausitasoitettujen avointen työpaikkojen määrän laskemiseksi osuuksina.

Täytetyt ja avoimet työpaikat aggregoidaan EU:n ja euroalueen tasolla ensin jäsenvaltioittain ja sen jälkeen kausitasoitetaan (suora kausitasoitus).

Eurostat julkaisee Euroopan tason aggregaatteja koskevat kausitasoitetut tiedot kausitasoittamattomien tietojen rinnalla (ks. kohta 4.5).

Eurostat on parantanut kansallisten laaturaporttien kausitasoitusliitettä. Päivitetyssä liitteessä esitetään erityisesti käytetyt kausitasoitusmallit, havaitut poikkeamat, korjausten suuruus ja tulosten volatiliteetti.

3. COVID-19-KRIISIN VAIKUTUKSET

3.1 Jäsenvaltioille kohdistettu kyselytutkimus

Eurostat käynnisti maaliskuussa 2020 maille suunnatun kyselyn niiden tiedonkeruussa pandemian alkamisen jälkeen kohtaamien merkittävimpien ongelmien raportoimiseksi. Yleisin kyselyssä raportoitu ongelma oli yritysten alhaisempi osallistumisaste sulkemisten ja uusien työjärjestelyjen (lyhennetty työaika, etätyö jne.) vuoksi, kuten vuoden 2020 ensimmäisen ja toisen neljänneksen metatietotiedostoissa vahvistettiin.

Vaikka covid-19-kriisi alkoi useimmissa jäsenvaltioissa maaliskuun 2020 puolivälissä, vaikutukset näkyivät harvoin vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen tiedoissa, riippuen avoimia työpaikkoja koskevien tietojen keruun viitepäivämäärästä. Kuten odotettiin, avoimien työpaikkojen määrä väheni useimmissa maissa vuoden 2020 toisella neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

3.2 Vaikutus tietojen toimittamiseen

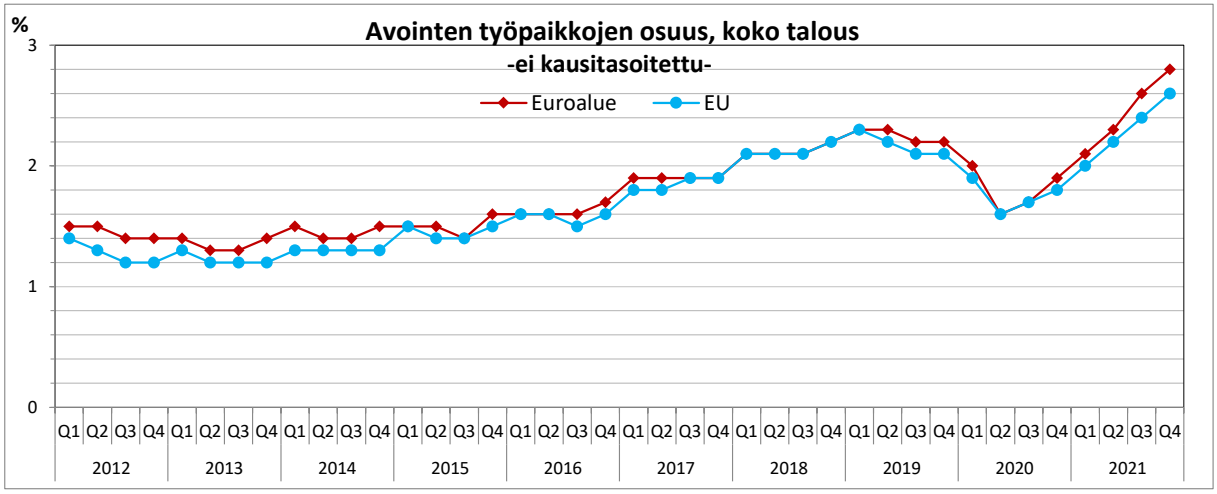
Näistä esteistä huolimatta avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen tiedot vuoden 2020 ensimmäiseltä ja toiselta viitevuosineljännekseltä toimitettiin ja julkistettiin ajoissa lähes kaikkien jäsenvaltioiden osalta.

Ainoastaan Ranska ei pystynyt toimittamaan tietoja vuoden 2020 ensimmäiseltä neljännekseltä ja jatkoi tietojen toimittamista vuoden 2020 toisen neljänneksen tilastojaksolta. Italia onnistui lähettämään lopulliset tiedot ajoissa sekä vuoden 2020 ensimmäisen että toisen neljänneksen julkaisuja varten, mutta ei vastaavia aikaisempia pikaennakoita.

3.3 Avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen kehitys

Kuten jäljempänä olevasta kuviosta käy ilmi, avointen työpaikkojen määrä laski ensin jyrkästi sekä euroalueella että EU:ssa vuoden 2020 ensimmäisellä ja toisella neljänneksellä. Vuoden 2020 kolmannesta neljänneksestä eteenpäin se elpyi vähitellen vuoden 2021 viimeiseen neljännekseen, jolloin se oli EU:ssa 2,6 prosenttia eli 0,3 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä kirjattu huippulukema.

Yksilöllisesti tarkasteltuna avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen osuus kasvoi eniten verrattuna pandemiaa edeltäviin tasoihin NACE:n pääluokissa J (informaatio ja viestintä); N (hallinto- ja tukipalvelutoiminta, myös tilapäistyövoimaa välittävät yritykset); I (majoitus- ja ravitsemistoiminta) ja C (teollisuus)[10].

4. TIETOJEN LAATU

Kertomuksen tässä osassa tarkastellaan avoimia työpaikkoja koskevien eurooppalaisten tilastojen kaikkia laatu-ulottuvuuksia: relevanssi, tarkkuus, oikea-aikaisuus, täsmällisyys, yhtenäisyys ja vertailukelpoisuus.

[10] Ks.: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/jvs_q_nace2/default/table?lang=en (saatavilla vain englanniksi, ranskaksi ja saksaksi).

4.1 Merkityksellisyys

Avoimia työpaikkoja koskevien tilastotietojen kerääminen on tärkeää talousanalyysia varten, sillä ne ovat ainoa tietolähde, jossa mitataan työmarkkinoiden tyydyttämätöntä kysyntää. Komissio (työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto ja talouden ja rahoituksen pääosasto) ja Euroopan keskuspankki käyttävät neljännesvuosittaisia tietoja avoimista työpaikoista suhdannekierron ja työmarkkinoiden lyhyen aikavälin kehityksen seurantaan. Avoimien työpaikkojen osuus on yksi Euroopan talouden pääindikaattoreista[11], jotka ovat keskeinen tietolähde EU:n, euroalueen ja yksittäisten EU:n jäsenvaltioiden lyhyen aikavälin suhdannevaihtelujen analyysissa ja seurannassa. Sitä pidetään parempana indikaattorina kuin arvioita, kuten työvoimapulaa koskevat indikaattorit.

Avoimia työpaikkoja koskevia tilastoja käytetään myös työttömyysasteen kehityksen analysointiin Beveridge-käyrän avulla, kuten on tehty esimerkiksi komission yhteisessä työllisyysraportissa[12], komission syksyn 2021 talousennusteessa[13] ja useissa OECD:n analyyttisissä raporteissa.

Avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen relevanssia voitaisiin kuitenkin lisätä huomattavasti, jos sen kattavuuden puutteet korjattaisiin pienyritysten ja NACE Rev. 2:n pääluokkien O–S, mukaan lukien julkiset elimet, osalta. Tämä mahdollistaisi myös avointen ja täytettyjen työpaikkojen määrän julkistamisen osuuden lisäksi. Tämä ei toistaiseksi ole mahdollista EU:n talouksien puutteellisen kattavuuden vuoksi.

Jotkin niistä maista, jotka kattavat koko talouden, pitävät täytettyjen ja avointen työpaikkojen määrää salassa pidettävänä tietona. Eurostat ottaa niihin yhteyttä vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä keskustellakseen täytettyjen ja avointen työpaikkojen määrää koskevien tietojen mahdollisesta julkaisemisesta koko talouden osalta.

4.2 Tarkkuus

Tarkkuuden indikaattorina jäsenvaltiot laskevat (kausitasoittamattomia) avointen työpaikkojen määriä koskevat variaatiokertoimet ottaen huomioon kansallisen otantatavan ominaispiirteet. Variaatiokerroin ilmaisee keskivirheen prosenttiosuutena estimoitavasta keskiarvosta. Sillä mitataan avointen työpaikkojen estimoidun määrän vaihtelua. Viitevuotta 2020 koskevien laaturaporttien mukaan avointen työpaikkojen kokonaismääriä koskeva variaatiokerroin oli alle 15 prosenttia kaikissa jäsenvaltioissa Irlantia, Kreikkaa ja Kyprosta lukuun ottamatta[14].

Otoksen koko ja vastausaste vaikuttavat merkittävästi estimaattien tarkkuuteen. Jäsenvaltioilta saatujen laaturaporttien mukaan otoksen koko vaihteli Suomen noin 2 500, Maltan 2 683 ja

---

11 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle euroalueen tilastoista ”kohti entistä parempia euroalueen tilastojen ja indikaattorien laatimismenetelmiä”, KOM(2002) 661.

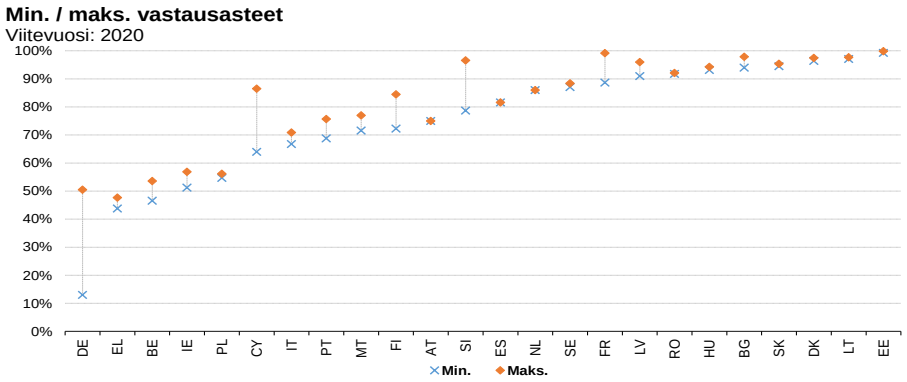
12 https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8351 (saatavilla vain englanniksi).

13 Ks.: Euroopan komissio, talous- ja rahoitusasioiden pääosasto, Euroopan talousennuste: elokuu 2021, 2021, https://data.europa.eu/doi/10.2765/199989 (saatavilla vain englanniksi).

14 Ks. avoimia työpaikkoja koskevat metatiedot http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm.

Kyproksen noin 3 300 yrityksestä noin 100 000 yritykseen Puolassa sekä 155 000 yritykseen Saksassa[15].

Vastausaste vaihteli Saksan[16] 13 prosentista (neljännellä neljänneksellä postitse tehtyyn kyselyyn) ja Kreikan 43–48 prosentista (neljänneksestä riippuen) Liettuan vähintään 97 prosenttiin ja Viron 99 prosenttiin. Vuonna 2020 jäsenvaltioiden mediaanivastausaste pysyi korkeana, 79 prosentista 86 prosenttiin, vuosineljänneksestä riippuen.

CZ, HR ja LU: ei sovelleta; tutkimusta ei ole tehty eikä hallinnollisia tietoja ole käytetty

Tarkistusten osalta tilanne poikkeaa kahdesta avointen työpaikkojen osuutta koskevasta julkaisusta eli pikaennakoista ja lopullisista estimaateista. Päivänä T+50 julkaistavat pikaennakot voidaan tarkistaa päivänä T+78, kun lopulliset estimaatit julkaistaan. Vaikka pikaennakot eivät kata kaikkia jäsenvaltioita, pikaennakkojen tarkistukset olivat suuruudeltaan enintään 0,1 prosenttiyksikköä euroalueen ja EU:n osalta tämän kertomuksen tilastojaksolla.

Päivänä T+78 julkaistujen lopullisten estimaattien osalta tarkistukset voidaan mitata vertaamalla kyseessä olevan neljänneksen avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen ensimmäistä ja toista toimitusta. Avointen työpaikkojen osuutta koskevat tarkistukset eivät ylittäneet koskaan 0,1 prosenttiyksikköä euroalueen ja EU:n osalta tämän kertomuksen tilastojaksolla.

4.3 Oikea-aikaisuus ja täsmällisyys

Avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen oikea-aikaisuus oli yleisesti ottaen tyydyttävällä tasolla sekä pikaennakoiden että lopullisten tietojen julkaisemisen osalta. Jäsenvaltioita on muistutettu säännöllisesti Euroopan talouden pääindikaattoreita koskevien tietojen, mukaan lukien avoimia työpaikkoja koskevat tilastot, pakollisten määräaikojen noudattamisen tärkeydestä. Vaikka joitakin viiveitä esiintyi toisinaan Kreikan osalta, toimitukset eivät olleet

15 Tämä vastaa otoksen suuruutta kunakin neljäntenä neljänneksenä, jolloin suoritetaan täydellinen postitse tehtävä kyselytutkimus. Muiden kolmen neljänneksen osalta tutkimus tehdään jatkokyselynä kaikille postitse tehtyyn kyselytutkimukseen vastanneille henkilöille.

16 Avoimia työpaikkoja koskeva kysely ei ole pakollinen Saksassa, mikä selittää alhaisen vastausasteen vuoden viimeisenä neljänneksenä vuosittain postitse tehtävään kyselytutkimukseen. Tämän tutkimuksen tulokset painotetaan yleisluonteisen regressioestimoinnin avulla uudelleen käyttämällä hallinnollisia tietoja, jotta vastaamatta jättämisestä mahdollisesti johtuvat harhat voidaan korjata.

rakenteellisesti myöhässä, mikä olisi voinut vaikeuttaa avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen oikea-aikaista julkaisemista.

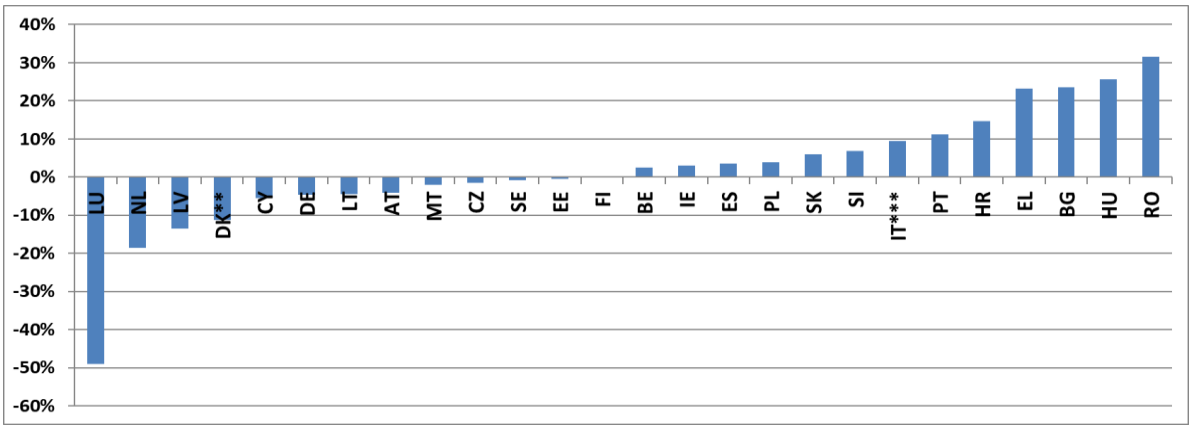
4.4 Yhtenäisyys ja vertailukelpoisuus

Euroopan tasolla ei ole käytettävissä toista työmarkkinoiden tyydyttämätöntä kysyntää mittaavaa yhdenmukaistettua lähdettä, jota voitaisiin käyttää vertailuun avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen kanssa. Monissa jäsenvaltioissa lasketaan julkiselle työnvälitykselle ilmoitetut avoimet työpaikat, mutta näiden lukujen käyttäminen avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen yhtenäisyyden arvioimiseen on ongelmallista. Tämä johtuu siitä, että tällaisissa luvuissa voi olla alipeittoa, koska kaikkia avoimia työpaikkoja ei välttämättä ilmoiteta julkiselle työnvälitykselle, ja/tai yliraportointia, jos täytettyjä työpaikkoja on edelleen hallinnollisessa rekisterissä. Lisäksi hallinnollisista lähteistä peräisin olevat avoimia työpaikkoja koskevat tilastot perustuvat kansallisiin määritelmiin, jotka poikkeavat toisistaan eri maissa.

Täytettyjen työpaikkojen määrää, joka on avoimien työpaikkojen osuuden nimittäjä, voidaan verrata muiden lähteiden tietoihin ja etenkin työvoimatutkimuksessa raportoituun työntekijöiden määrään. Vertailuissa ja niitä seuraavissa erojen arvioinneissa on kuitenkin otettava huomioon käsitteitä ja tutkimustapaa koskevat erot lähteiden välillä. Avoimia työpaikkoja koskevat tilastot estimoidaan yritysten otoksesta, kun taas työvoimatutkimus perustuu kotitalouksista poimittuun otokseen.

Kuten jäljempänä olevasta kaaviosta käy ilmi, työvoimatutkimuksessa kirjatun työssä käyvien työntekijöiden määrän ja avoimia työpaikkoja koskevissa tilastoissa kirjatun täytettyjen työpaikkojen määrän välinen ero koko taloudessa oli yleisesti -20:n ja 20 prosentin välillä lukuun ottamatta Bulgariaa (24 prosenttia), Kreikkaa (23 prosenttia), Luxemburgia (-49 prosenttia), Romaniaa (32 prosenttia) ja Unkaria (26 prosenttia).

Työntekijöiden lukumäärän (työvoimatutkimus) ja täytettyjen työpaikkojen (avoimia työpaikkoja koskevat tilastot) välinen suhteellinen ero NACE:n pääluokkien B–S osalta, vuosittaiset tiedot vuodelta 2020*

* Ei tietoja FR:n osalta; Ranskassa avoimia työpaikkoja koskevat tilastot kattavat ainoastaan yritykset, joilla on yli 10 työntekijää, eikä niitä voida verrata työvoimatutkimuksen tietoihin.

** DK: Vertailu aggregoitujen NACE:n pääluokkien B–N osalta.

*** IT: Täytettyjä työpaikkoja ei kirjata pääluokan O osalta ja vain hyvin osittain pääluokkien P ja Q osalta. Näin ollen kyseiset pääluokat on jätetty pois tästä työvoimatutkimuksen tietoihin suoritettavasta vertailusta.

Luxemburgissa mitattu negatiivinen ero voi selittyä rajatylittävän työn suurella osuudella. Se luo suuria eroja työvoimatutkimuksessa käytetyn kotimaisten työmarkkinoiden käsitteen ja avoimia työpaikkoja koskevissa tilastoissa käytetyn kansallisen käsitteen välille. Työvoimatutkimuksessa kysymykset esitetään ainoastaan kotitalouksille, kun taas avoimia työpaikkoja koskevat tilastot kattavat maahan sijoittautuneet yritykset, mukaan lukien niiden ulkomaalaiset (eli rajatylittävät) työntekijät.

Kreikan osalta havaittu puute viittaa siihen, että molempien lähteiden välillä on eroja menetelmien ja määritelmien osalta. Avoimia työpaikkoja koskevat tiedot kattavat ainoastaan yritykset, joissa on vähintään kolme työntekijää. Joitakin yrityksiä ei ehkä ole mukana otantakehikossa sen vuoksi, että ne aloittivat toimintansa yritysrekisterin päivityksen jälkeen, mikä johtaa täytettyjen työpaikkojen jonkinasteiseen aliarviointiin.

Bulgarian laaturaportissa todettiin, että työvoimatutkimuksessa käytetty työntekijöiden määritelmä on laajempi kuin avoimia työpaikkoja koskevissa tilastoissa käytetty määritelmä. Se kattaa kaupallisella sopimuksella (sopimus tiettyjen töiden suorittamisesta) työskentelevät henkilöt, johto- ja valvontasopimuksilla työskentelevät henkilöt ja ilman minkäänlaista sopimusta työskentelevät henkilöt. Lisäksi avoimia työpaikkoja koskevat tilastot eivät sisällä sotilashenkilöstöä.

Unkari ei kata alle viiden työntekijän yrityksiä avoimia työpaikkoja koskevissa tilastoissaan. Tämä voi selittää osan kirjatuista eroista.

Romania selitti laaturaportissaan, että työvoimatutkimuksen ja avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen väliset erot täytettyjen työpaikkojen määrässä heijastivat sitä, että työvoimatutkimuksen menetelmiä käyttämällä täytetyistä työpaikoista kerätyt tiedot eivät sisältäneet

- henkilöitä, joiden työsopimus on keskeytetty määrätyksi ajaksi (äitiysloman, lastenhoitovapaan, sairausloman, palkattoman vapaan tai jonkin muun poissaolon vuoksi)
- työpaikkoja, jotka on tilapäisesti keskeytetty mutta jotka voivat siitä huolimatta tulla avoimiksi ja jotka voidaan täyttää rajoitetuksi ajaksi ja
- työpaikkoja asevoimissa tai epävirallisella sektorilla.

Eurostat jatkaa yhdessä edellä mainittujen maiden kansallisten viranomaisten kanssa työvoimatutkimuksissa kirjattujen työntekijöiden määrän ja avoimia työpaikkoja koskevissa tilastoissa kirjattujen täytettyjen työpaikkojen määrän välisten erojen seuraamista.

Lisäksi on tärkeää, että työvoiman vuokrausyritysten palkkalistoilla olevat työpaikat katetaan NACE Rev. 2:n pääluokasta N ja osoitetaan siihen.

Vertailukelpoisuuden suhteen suurin haaste kaikille jäsenvaltioille on koko talouden kattaminen avoimia työpaikkoja koskevissa tutkimuksissa, mikä merkitsee pienyritysten ja NACE Rev. 2:n pääluokkien O–S, julkiset elimet mukaan luettuna, sisällyttämistä tietoihin. Italia ja Malta ovat edistyneet hyvin edellisen edistymistä koskevan raportin jälkeen, ja avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen tiedot kattavat nyt alle 10 työntekijän yritykset. Kuten kohdassa 1.2 todetaan, Tanskan, Ranskan ja Italian tiedot eivät edelleenkään ole täysin vertailukelpoisia muiden jäsenvaltioiden tietojen kanssa

4.5 Saatavuus ja selkeys

Avoimia työpaikkoja koskevia tilastoja levitetään Eurostatin tavanomaisten jakelukanavien kautta eli verkkotietokannassa ja Eurostatin verkkosivuston Statistics Explained -sivuilla[17]. Sivuilla on ajantasaista tietoa avoimien työpaikkojen osuudesta niin Euroopan tason aggregaatteina kuin yksittäisten jäsenvaltioiden osalta, myös ajan mittaan tapahtunutta kehitystä kuvaavina kaavioina. Koska avoimia työpaikkoja koskevat tilastot kuuluvat Euroopan talouden pääindikaattoreihin, tiedotteet julkaistaan neljännesvuosittain[18].

Käyttäjille tietojulkaisujen tueksi annetut metatiedot on saatettu ajan tasalle käyttämällä jäsenvaltioiden toimittamia vuotuisia laaturaportteja. Ne ovat nähtävissä Eurostatin verkkosivuilla[19].

5. PÄÄTELMÄT

Viimeisten kolmen vuoden aikana Eurostat on jatkanut avoimia työpaikkoja koskevien eurooppalaisten tilastojen toimittamisen (kansallisten tilastovirastojen tukemana), validoinnin

[17] Ks.: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_statistics ja http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_and_unemployment_rates_-_Beveridge_curve (saatavilla vain englanniksi).

[18] Ks. euroindikaattorien julkaisuaikataulu: https://ec.europa.eu/eurostat/news/euro-indicators/release-calendar (saatavilla vain englanniksi, ranskaksi ja saksaksi).

[19] Ks. avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen metatiedot sekä EU:n ja kansalliset laaturaportit: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm (saatavilla vain englanniksi)

ja levittämisen parantamista. Eurostat on kerännyt jäsenvaltioilta menetelmiä koskevia yksityiskohtaisia tietoja kausitasoitusten osalta ja asettanut ne käyttäjien saataville vuotuisten laaturaporttien liitteenä.

Covid-19-kriisi vaikutti avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen tietojen keruuseen, erityisesti vastausasteisiin. Kaikki jäsenvaltiot pystyivät kuitenkin toimittamaan avoimia työpaikkoja koskevat tiedot ajoissa, lukuun ottamatta Ranskaa yhden neljänneksen osalta. Vaikutus talouteen näkyi avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen aikasarjoissa: avoimien työpaikkojen määrä laski huomattavasti vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä ja toisella neljänneksellä, minkä jälkeen se kohosi ennalleen ja jopa yli pandemiaa edeltäneen tason erityisesti NACE Rev. 2:n pääluokassa J (”Informaatio ja viestintä”).

Kriisistä huolimatta eurooppalaiset aggregaatit julkaistiin aikataulun mukaisesti. Sekä pikaennakoina että lopullisina estimaatteina julkaistuihin Euroopan tason aggregaatteihin on kirjattu yleisesti ottaen vain hyvin vähäisiä tarkistuksia.

Avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen vertailtavuuden parantamiseksi maiden välillä on tärkeää, että kaikki jäsenvaltiot kattavat myös julkisen sektorin (Tanska ja Italia) ja pienyritykset (Ranska). Parempi kattavuus mahdollistaisi myös työpaikkojen määrän julkaisemisen Euroopan tason aggregaatteja varten avointen työpaikkojen osuuden lisäksi. Eurostat jatkaa tämän asian käsittelemistä tiiviissä yhteistyössä asianosaisten maiden kanssa meneillään olevan yrityksiä koskevia työmarkkinatilastoja koskevan EU:n lainsäädännön uudelleentarkastelun yhteydessä.

Tällä tarkistushankkeella pyritään arvioimaan ja nykyaikaistamaan koko EU:n lainsäädäntöä yrityksiä koskevien työmarkkinatilastojen alalla. Avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen alalla Eurostat aikoo ehdottaa seuraavia parannuksia:

- mahdollisten harhojen poistaminen siten, että katetaan kaikki toimialat ja kaikenkokoiset yritykset, mukaan lukien alle 10 työntekijän pienet yritykset, julkiset laitokset ja julkinen sektori,
- asetetaan tilastollista täsmällisyyttä koskevat tavoitteet avointen ja täytettyjen työpaikkojen lukumäärää varten ja
- määritetään lainsäädännössä ne tilastoyksiköt, joita käytetään avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen tietojen keräämiseen, ja rajataan ne yrityksiin ja paikallisiin yksiköihin.

Muita ehdotuksia voi tulla esille julkisesta kuulemisesta, joka toteutettiin komission Kerro mielipiteesi -sivustolla. Näin tarjottiin kaikille sidosryhmille tilaisuus ilmaista, miten tyytyväisiä ne ovat yrityksiä koskeviin työmarkkinatilastoihin, avoimia työpaikkoja koskevat tilastot mukaan luettuna, ja ehdottaa mahdollisia parannuksia.

Eurostat valvoo jatkossakin säännöllisesti vaatimusten noudattamista ja avoimia työpaikkoja koskevien tilastojen laatua käyttämällä toimitettuja tietoja ja muita kansallisia asiakirjoja, mukaan lukien laaturaportit, ja seuraa näitä asioita tarkasti vastuussa olevien kansallisten tilastoviranomaisten kanssa.